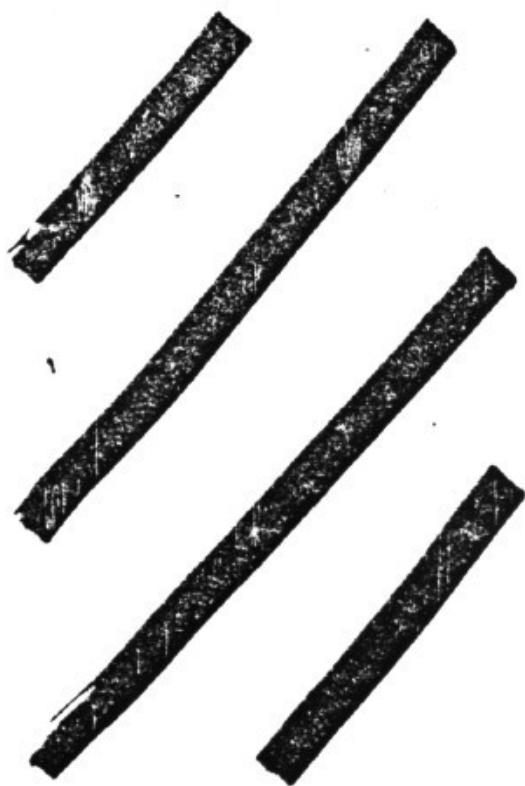

mel i sucre

MEL I SUCRE nº 56 Febrer
1.985. Butlletí informatiu de
l'Obra Cultural Balear a Sant
Joan.

PORTADA.- Arlequí (Costumari
Català)

CONTRAPORTADA .- Carota (CC)

Local social.- C/ Nou- 6

Tothom que vulgui col.laborar
que faci de veure algú de l'e-
quip de treball.

Tirada actual.- 125 exemplars
Depòsit legal- 49- 1.983
Imprimeix- fot Bohigas
Pre de venda 100 pts

A AQUEST NUMERO HI TROBAREU .-

- Notícies locals, del que succeeix al po-
ble, fins a l'hora de tancar el número,
per l'O.C.B.

- Requiem per la llibertat, 1a part. Sobre
la mort d'un tauró, per joan morey

- Ajuntament, resum dels plens Ordinari
de dia 7-02-1.985 i de l'extraordinari de
dia 26-02-85, per joan sastre joan.

-Son Gual, estudi d'aquesta possessió sant-
joanera als darrers temps, per Miquel Com-
pany Florit.

- La naturalesa, dibuix i poesia de Miquel
Angel Gayà Mates.

- Requiem per la llibertat (2a part), com-
posició poètica a càrrec de joan Morey.

-Descripció de Sant Joan, comentari sobre
el nostre poble a càrrec de Margalida Com-
pany Mates.

- La neu, composició poètica per Sandra
García Provençal.

- Gloses i dibuixos per Rafel Ginard Font

- La neu, composició i dibuix, per Immacu-
lada Gayà Mayol

- Corb marí, fitxa tècnica d'aquest auce-
llot coster, per Josep Roig i Joan Morey

-Publicacions periòdiques a Mallorca (con-
tinuació) a la part forana. Per Miquel
Company Florit.

-Requiem per la llibertat, 3a part, sobre
la llibertat de comunicació i informació,
per joan morey company.

- Passatemps, per Joan Sastre Joan. Cosme
Nigorra, Joan Morey, i altres.

NOTÍCIES LOCALS

--- Les escoles velles de Sant Joan estan desfectades, és a dir l'Ajuntament podrà fer amb elles el que voldrà. Pareix esser que moltes entitats del nostre poble les vetlen, per fer- ni de les seves. Esperem que la corporació ho pensi bé.

--- Diumenge dia 17 de Febrer hi hagué a les escoles velles un concurs de desfresses organitzat pels alumnes de 8 è, per tal de recaudar doblers pel viatge de fi de curs.

--- Dijous jarder (14-02-85), dijous gras, dijous de menjar por i de fresses que es passejaren pel carrer fins tard tocant a les cases.

--- Darrer dia de carnaval: 2a Rua escolar organitzada per l'escola pública de Sant Joan. Tots els al.lots d'edat escolar (a pesar que la rubèola tenia delmades les existències) amb les xeremiers davant davant es passejaren per les principals vies del poble fent sortir la gent al carrer. Una brusquina persistent espenyà un poc el fi de festa de la plaça del Camp. A la plaça Nova hi havia, a l'horabaixa de tot un lloc de venda de bunyols.

--- Dissabte dia 9 de febrer tingué lloc a Can Tronca una reunió de premsa forana. El president el sr. Canyelles donà dues plaques a respectives revistes que cumpien 25 anys d'existència.

--- L'equip juvenil femení de voleibol ha quedat proclamat campió de Balears de la seva categoria, i han d'anar a Barcelona a jugar la següent fase classificatòria.

--- Conferència i taula rodona damunt un tema agrícola, tingué lloc al local de la cambra agrària el passat dia 14 de febrer, organitzada per la Caixa.

--- La TV- 3 ha estat notícia aquest mes al nostre poble. Iniciativa de l'O.C.B. local per recollir doblers als interessats de la vila i recollida dels mateixos. Antena receptora, amplificadors, emisor i altres aparells, s'aconseguia veure pel canal 44 l'emissió de la cadena catalana, però degut a problemes, de moment inexplicables, pareix esser que hi certes dificultats per la seva recepció.

--- Demanaríem a l'ajuntament que se definesqui clarament sobre quin criteri segueix a l'hora de fer una crida. Pareix esser que hi ha certs partidismes.

--- Dia 14 de Febrer n'hi hagué un bon estol que feren festa. Tot eren " que molts d'anys " i qualque estirada d'orella.

--- Amb les darreres obres d'obertura del carrer de Mestre Mas cap al camí de Sa Bastida. algunes cases quedaren bastant enrera i han hagut de me nester una acera d'un parell de metres d'amplària (són les més amples del poble). Així mateix les parets de contenció del terraplè del mateix carrer, i degut a deficiències de construcció comencen a baldufar.

--- A la pujada a les escoles del camp de futbol tingué lloc una sembrada de pins joves, on hi prengueren part els al·lots de l'escola. Els mateixos dies, personal de ICONA aclarí el pinar del turó del futbol, de moment tota la llenya està en terra i no hi ha que en passi.

--- El diumenge dia 27 de Gener tingué lloc el cross de Bellver on hi participà la nostra corredora Catalina Karmany Jaume, i quedà primera de la seva categoria.

--- S'ha sentit a dir que en càrrec als pressuposts de l'Obra Social de la Caixa i a través de Caritas, s'ha concedit una pensió vitalícia mensual de 7.000 pts a dos residents santjoaners majors de 75 anys i que no tenen cap tipus d'assignació.

--- Al nostre poble ha pegat una febre pels cavalls de carreres, ja que sovint sovint se'n veuen pel carrer i pel camp fent corregudes de les seves.

--- A principis de mes de febrer hi hagué diferents robatoris de benzina, a cotxes aparcats als carrers del nostre poble.

--- Al carrer de Belisari s'ha obert un estudi fotogràfic per Josep Mayol.

--- Dia 7 de febrer tingué lloc un ple ordinari a l'ajuntament de Sant Joan. Parlaren d'omplir la plaça de saig, hi ha opinions dins el Consistori de que ha d'eseer mascle (si les nostres feministes s'enteren serà gros)

--- Dimecres dia 20 d'aquest mes mes tingué lloc una reunió a la Casa de la Vila per tractar de l'edifici de les escoles velles.

--- El govern autònom ha arreglat damunt damunt les carreteres de Sant Joan- Sineu i Sant Joan - Llurito..

--- Dia 26 de febrer sa Nostra, organitzà una excursió a la Canova i convidà als components de la cooperativa de Sant Joan a la mateixa.

--- N'hi ha que que s'intercanvien plaques, fan soparillos, i quan estan plens, parlen de normalització. Hi ha projectes, avantprojectes, propos

tes, contrapropostes,..., tot s'arreglarà en breu espai de temps. No desespereu i.

--- Dia 1 de Març, a la Cooperativa agrícola de Sant Joan tingué lloc una conferència, a càrrec del conseller d'agricultura Joan Simarro amb dos col.laboradors del seu departament,. El tema fou la normalització dels productes agrícoles en vistes a l'entrada al C.E.E. . Tot seguit hi va haver un col.loqui entre els pagesos santjoaners i els conferenciants.

--- S'ha rebut un comunicat de la coordinadora de s'aguila lliure, anunciant la propera manifestació i festa dia 19 de Març a Lluçmajor a les 5 de l'horabaixa.

--- També s'ha rebut per part de Justícia i Pau de Mallorca una invitació per l'ajuda a Etiòpia. Els interessats poden depositar els seus doblers al compte corrent nº 26.000 del " Banco Exterior de España"

--- Dimecres dia 20 de febrer els aficionats santjoaners pogueren veure el partit de futbol Barça- Atco. Madrid, per TV- 3. Un parell de bars de la vila s'ompliren d'afeccionats d'altres pobles.

En relació a les despeses ocasionades per posar en funcionament el repetidor de TV- 3 a Sant Joan, el moviment econòmic és el següent:

TOTAL INGRESSOS ..... 103.800 pts

APARELLS I FEINA

DE TECNICS ..... 77.643 pts

Total existències . 26.157 pts

--- L'equip juvenil femení de voleibol de Sant Joan quedà segon a la fase de sector pel campionat d'Espanya. Degut a aquests resultats no pot passar a la següent fase.

--- A certs pobles de Mallorca els ajuntaments han cooperat econòmicament en la instal.lació dels aparells de repetició i recepció del canal de TV- 3. A Sant Joan el Consistori s'ha adherit a la proposta de instal.lar un repetidor per tota l'illa (iniciativa del Consell) i pagar els drets corresponents a la Generalitat de Catalunya per la seva recepció.

--- El mes de Febrer ha estat molt sec i ventós. Així mateix s'ha pogut acabar de sembrar. S'han contabilitzat durant aquest mes un total de 10,6 mm de pluja.

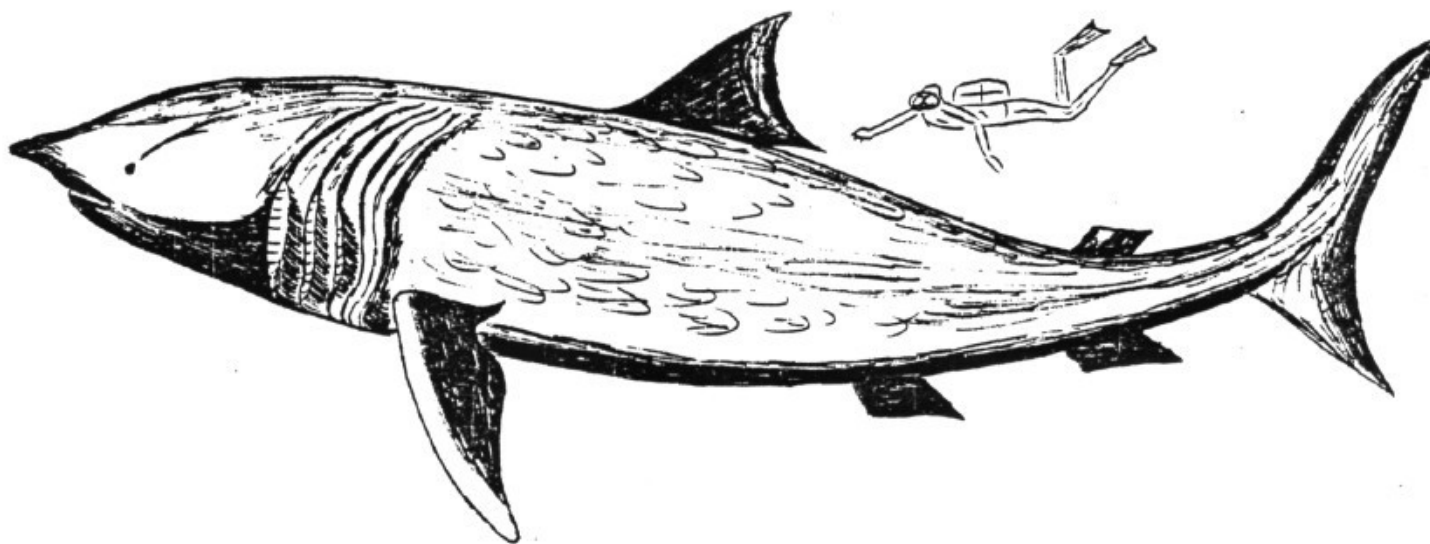
REQUIEM PER LA LLIBERTAT (la part)

El tauró pelegrí és un esqual que viu normalment als mars de l'Atlàntic Nord. Pertany a l'espècie *Cetorhinus maximus* i pot arribar als 15 metres de llargària. S'alimenta únicament de plancton (aquest és la comunitat biòtica formada per tots aquells organismes que es troben en suspensió en el si de les aigües dolces, salobroses o marines). No és el típic depredador que ataca i s'alimenta d'altres sers vius superiors i que certes espècies en alguna ocasió envesten a l'home.

La seva carn no és bona per menjar, i a certs països nòrdics el cacen per transformar el seu cos en adobs o en farina per consum animal.

Un dia de febrer d'enguany, un d'aquests taurons (probablement un jove, ja que només tenia uns 5 m i jugava amb dofins) arribà prop de la costa sud de Mallorca. I com que quatre caçadors submarinistes el vessin el perseguiren fins que li pogueren clavar quatre arpons. L'animal ferit, intentant alliberar-se de les punxes clavades remolcà la barca dels pescadors durant una bona estona fins que les ferides i l'esgotament li causaren la mort. Els pescadors el tregueren de la mar i mostraren el trofeu per Ciutat i a la premsa (que comentà la gran feta)... i poca cosa més.

Certs grups i poques persones es manifestaren públicament contra el fet.

Resum del ple ordinari de 7 de febrer del 85.

1) Lectura i aprovació de l'esborrall anterior

Fou llegida i aprovada per unanimitat l'acte del ple 2-12-84

Els regidors J. Sastre i Gabriel Mora, consultaren el sr. batle la possibilitat que l'esborrall mecanografiat de les actes del ple anterior fossin repartides als regidors dies abans de celebrar la sessió on hauràn d'ésser llegides per procedir a la seva aprovació; per així poder- ho estudiar amb deteniment i evitar possibles errors. També per estalviar els 20 minuts de lectura per part de secretaria.

El sr batle, assessorat pel senyor assessor jurídic, contestà que es podria estudiar, no obstant apuntaren la seva preocupació davant possibles problemes que se podrien creaar amb " periodistes ", i amb gent estranya al consistori.

2) Substituir l'actual procediment manuscrit de les actes per mitjans mecanogràfics.

La Llei actual abliga que les actes de les sessions aprovades haguin d'ésser transcrits manualment al " Llibre d'Actes ", no obstant davant els problemes de transcripció i per més comoditat i estalvi de feina, la Comunitat Autònoma ha dictat unes normes que permeten que aquest llibre estigui compost per fols mecanografiats.

Els llibres, a partir d'ara, estaràn per tant formats per fol mecanografiats que seràn enquadernats anualment.

3) Campanya de normalització llingüística .

La Conselleria d'educació i cultura de la comunitat autònoma està posant en marxa una " Campanya de normalització llingüística", i demana al Consistori la seva adhesió.

Per això convocà una reunió per presentar la campanya, on hi estaven convidats tots els municipis de Mallorca. Per l'Ajuntament de Sant Joan hi assistí Carles Costa.

Entre les activitats a realitzar dins aquesta campanya hi figuren: una campanya publicitària, cursets de reciclatge per personal administratiu, concursos radiofònics per alumnes d'E.G.B., elaboració de material didàctic per B.U.P. i F.P. per part de la Universitat, cursos ECCA de llengua i cultura de les Balears, etc.

El sr batle trobà que tot això estava molt bé, i el Consistori en ple s'adherí a la campanya.

J. Sastre manifestà que considerava molt positiu aquest intent del govern autònom, no obstant opinà que l'Ajuntament hauria de prendre qualque iniciativa pel seu compte.

4) Liquidació pressupost i memòria municipal.

Informà secretaria que la liquidació del pressupost 1.984 ja està quasi arreglada. Responent a una consulta del sr Bover secretaria comunicà que totes els factures presentades a aquest Ajuntament fins a 31 de Desembre del 84 estan ja pagades, llevat d'aquelles corresponents a obres encara no finalitzades.

Les xifres aproximades són:

- Existències en caixa a 31-12-84 -	1.078.000 .-
- Pendent de cobrament	3.450.000 .-
	<hr/>
TOTAL	4.528.000 .-
Pendent de pagament	4.325.000 .-

De resultes d'això es desprèn un superàvit (el dia de la sessió) d'unes 203.000 pts.

Les xifres de cobrament i pagament són elevades perquè s'han començat obres costoses a final d'any. També hi ha que tenir en compte que s'ha cobrat una subvenció per acondicionar la plaça del Camp (" pista poliesportiva ") i les obres encara no han començat, no obstant aquesta xifra que figura a " existències en caixa " també figura a pendent de pagament.

El sr batle va suplicà a la comissió d'hisenda que preparàs la liquidació, a fi de devers el Maig poder presentar la memòria municipal redactada.

Gabriel MORA demanà informació damunt el 20% que segons la llei l'Ajuntament hauria de pagar de les obres d'accés a l'escola nova. El sr batle demanà l'assessorament a l'assessor jurídic, que respongué que tot se faria d'una manera legal, i que l'Ajuntament no hi sortiria perdent.

J. Sastre suggerí al sr batle i al grup majoritari que reconsiderassin l'objectiu principal de la memòria municipal, i que aquesta fos estrictament el que hauria d'esser, un resum de les activitats de l'Ajuntament i del moviment econòmic durant l'exercici exposat; i al sr batle en particular que no fos tan prolífic a la presentació i que eliminàs el pseudo electoralisme, el sr batle manifestà haver escoltat la suggerència però no es comprometé a complir-la.

5) declarar les dues festes locals per 1.985

El sr Mesquida va comunicà que a una permanent s'havia decidit que les dues festes locals serien el 24 de juny i el 29 d'agost ambdues festivitats de Sant Joan.

6) Festa del Pa i Peix de 1.985

Intervengué primer el sr Costa, com a president de la comissió de cultura, per informar que en principi el programa seguiria el mateixos motllos que en anys anteriors, i que encara no estava perfilat totalment. Pareix que com cada any hi haurà a Consolació una banda de música, i que les despeses correràn a càrrec de la Parròquia i de l'Ajuntament, a un 50 % cada un.

Enguany hi haurà un acte especial, un homenatge a don Bartomeu per la seva obra al Santuari. Es plantejà al ple la possibilitat d'assistir oficialment a l'acte; s'acordà supeditar la decisió al Consell Pastoral.

El sr Company va suggerir que l'Ajuntament col.laboràs a l'homenatge en qualque detall, una cosa sòlida amb un valor i una recordança.

El sr batle va suplicar al Sr Costa acceptàs el càrrec de coordinador de la festa, el qual acceptà i va quedar encarregat de nombrar la comissió.

7) Tipus de gravamen a Contribució urbana per 1.985

Els regidors foren informats per l'assessor jurídic, sr Rafel Bauzá, que el Ministeri d'Hisenda ha anul·lat la revisió dels catastres per 1.985, i que el tipus impositiu serà el mateix que estava vigent a 31-12-84.

En vista d'això, i una vegada estudiades les possibles repercussions, l'Ajuntament en ple va acordar readoptar el sistema vigent anteriorment a l'acord de 26-10-84, esperant que el ministeri d'Hisenda reconegui la seva culpabilitat i accepti aquesta rectificació fora de temps.

Així mateix fou llegit un comunicat de la CAEB demanant disculpes per una mala interpretació d'un acord d'aquest Ajuntament.

8) Convocat el " Pla d'obres i servicis 1.985 "

Per poder tenir accés a les subvencions d'aquest pla, a finals de febrer ja han d'estar presentats els avantprojectes a la comunitat autònoma. El nostre Ajuntament donarà predilecció a arreglar els camins de foravila i estudiarà la possibilitat d'incloure com a " obra de nov implantació " l'arreglar la part de damunt del carrer Major, no obstant per enguany i degut al poc temps que queda per presentar projectes, tendràn predilecció els que ja estan redactats.

El sr Mesquida va informar que no s'inclou dins aquest pla la construcció de la Unitat Sanitària, perquè ja està previst demanar-la a la C.A per una latre conducte.

9) Amortitzar una plaça d'auxiliar, substituir la nominació de plaça de saig per la de " Alguacil ordenanza" i fitxar el nivell a la secretaria .

La comissió Permanent comunicà al ple que a Sessió celebrada a 31-01-85, es va amortitzar (eliminar) una Plaça d'auxiliar administratiu a la Secretaria de la Sala. La que ocupava l'amo'n Joan del Calderers.

També comunicà que la plaça de saig ara se diria " Alguacil ordenanza " (el diccionari diuen que "alguacil" i saig són la mateixa cosa), i que inclouria les obligacions de celador, vigilant, saig, ordenança, municipal i auxiliar administratiu.

La comissió d'interior comunicà que dins el plaç més breu possible, i pèvia preparació de les bases per part del consistori, se convocaria el concurs oposició per complimentar la plaça.

10) Precs i preguntes

C. Costa

Informant que degut a que enguany és l'any internacional de la joventut i l'any europeu de la música, la conselleria de cultura de la C.A. pagaria un professorat de música, això si l'ajuntament trobàs alumnes, un local apropiat, i se pogués fer càrrec de l'organització i manteniment del local.

L'objectiu d'això és acostar al poble la cultura musical i descongestionar el conservatori de Ciutat.

G.Mora

Demanant informació sobre la situació actual de l'obra comunitària "Prolongació del carrer Mestre Mas "

Respongueren el sr batle i el sr tinent batle que la major part de les factures ja estaven pagades, però que la liquidació final no està presentada perquè encara no està acabada l'obra.

G.Gayà

- Proposant una carta de gratitut a "Sa Nostra " per la donació d'una col·lecció d'aus i mamífers a l'escola de Sant Joan.

- Consultat al delegat de la Mancomunitat del Pla si l'empresa que arreplega el fens accepta residus vegetals. Comunicà el sr Mesquida ho consultaria, i que en tot cas no hauria problemes si es tractava de fulles o branques petites. Si fossin grosses, trocejades i posades dins sacs.

NOTA.- Degut a que aquesta informació està basada en notes preses a mà el dia de la sessió, el redactor no es responsabilitza dels possibles errors o malentesos.

Resum del ple extraordinari de 26-02-85

1) Lectura i aprovació de l'esborrall de l'acte anterior

Llegida i aprovada per unanimitat. J. Sastre i G. Company presentaren objeccions a la redacció. J. Sastre demanà a la presidència si seria possible enviar un esborrall fotocopiat a cada un dels regidors per evitar possibles malentesos, i eliminar la lectura del acte dins la sessió.

2) Petició d'inclusió d'obres al pla d'obres i serveis 1.985.

Comunicà el president de la comissió d'obres que els projectes presentats enguany són:

- 1 Carrer Mirador i altres, amb un pressupost d'uns 3 milions de pts.
- 2 Camí d'Hortella, uns 3.800.000 pts
- 3 Camí des Rafal Aixat, unes 500.000 pts (l'Ajuntament de Montuïri asfaltarà el troç de camí de dins el seu terme)

La subvenció que demana l'ajuntament és d'un 85%, i segons el percentatge que arribi el consistori haurà de decidir com se paga la resta.

3) Aprovar les rectificacions del projecte de delimitació del sòl urbà .-

Ja aprovat a una sessió anterior, la comissió provincial d'urbanisme no va acceptar una ampliació de sòl urbà a la part del Revellar, de manera que es va haver de reestructurar.

4) Suport i adhesió per veure el canal TV-3 i canal comunitat autònoma .-

Carles Costa comunicà que el govern autònom demana recolzament dels ajuntaments per dur endavant les gestions encaminades a poder veure legalment des de Mallorca el canal TV- 3, i montar el canal autonòmic.

Per ventura amb el temps podrà arribar a esser possible veure a altres canals d'altres països o d'altres autonomies.

La sessió acabà prest degut als pocs punts a tractar, i a la frissor dels integrants del grup majoritari.

Cal destacar que per primera vegada el nostre ajuntament ha redactat la convocatòria d'aquest ple en la nostra llengua.

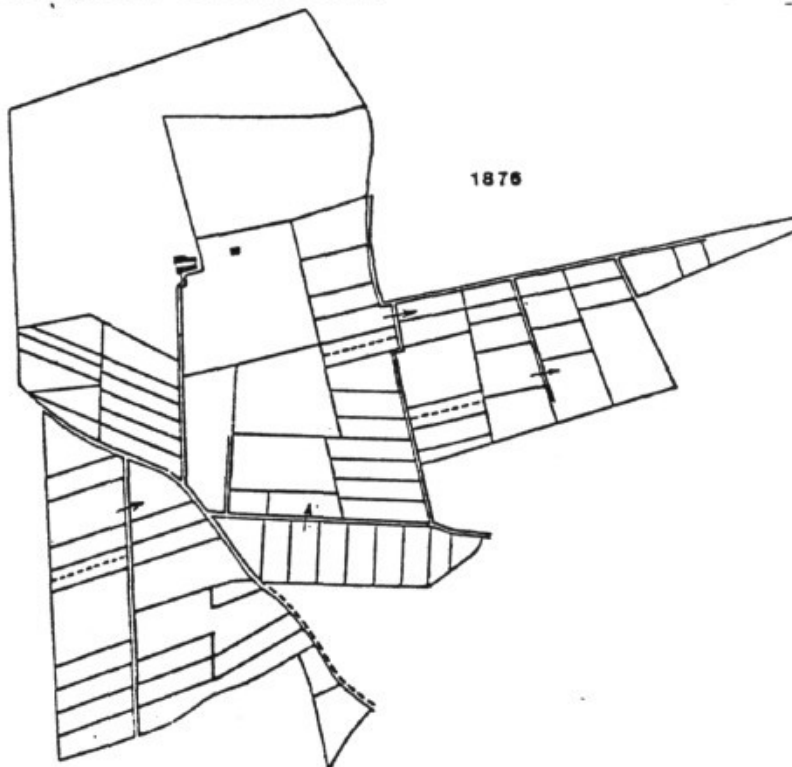
Joan Sastre Joan

Parlar de Son Gual és resaltar i rememorar la presència espiritual de la idiosincràsia mallorquina que envolta la història de les possessions de Mallorca. Son Gual fins fa poc temps, estava submergida dins un món que combinava totes les relacions existents entre senyors i pagesos, entre la terra i el pagès, relació que de qualque manera identificà a aquesta possessió amb el seu entorn paisagístic.

Situada a la solana de la serra de Lloret i arrassarada dels vents de mestral i de tramuntana, veinadeja amb Son Brondo per la banda de ponent, amb Carrutxa pel Sud i amb les Algorfes pel Nord, aprofitant les fèrtils terres pels cultius de secà i d'arboricultura (ametllers i figueres)

El detall per mi que més identifica la combinació de l'agricultura amb l'organització agrària de la possessió són les cases. La seva estructura espacial i arquitectònica típicament pagesa és bastant diferent de les altres possessions del terme. Aquest caràcter pagès de la claustra contrasta amb l'elegància disimulada de la casa dels senyors que no trobarem a cap altra possessió del terme. La claustra és genuïnament pagesa, lluny de l'exotisme de la de Son Brondo o de la dels Calderers

Per altra banda, l'explotació agrícola- ramadera és un aspecte més, indicador de la relació existent entre l'home i la terra. Son Gual, així com Solanda i Maià, presideix aquesta plana cerealícola santjoanera. Aquí, i malgrat l'elevat índex de minifundisme existent devers Son Gual, el rendiment cerealícola per Ha és un dels més elevats de l'illa, aprofitant-se la terra al màxim i a on hi apareixen associats alguns arbres, sobretot ametllers, algunes figueres i albercoquers disseminats.

Parcel·lació de Son Gual a l'any 1.876

Son Gual fou pròpiament una explotació cerealícola, i encara avui és la principal activitat agrícola de la possessió. Però és la ramaderia tant ovina com porcina, la que dona renom i importància a aquesta possessió. Ja en temps ancestrals — segles XVII i XVIII —, el bestiar oví fou juntament amb el cultiu de blat, la principal activitat agropecuària de la finca. Una guarda de prop de 100 ovelles (a l'any 1467 hi havia 90 ovelles i devers 43 anyells) que és manté en número fins pràcticament fins als nostres dies, aprofita els gorets i ferratges de tot l'any.

Propietaris de Son Gual:

a 1.773 , don Francesc Ollandes
a 1.818 , donya Vicenta Gual
a 1.860 , don Julio O'Neill
a 1.930 , don Juan Camps
a 1.983 , don Fulgencio Rosselló coll

Superfície de Son Gual

a 1.860 , 105 Hes

Produccions mitges de Son Gual

a 1.773	140 quarteres de blat
	40 " d'ordi
	76 " de civada
a 1.926	1er Premi al " Concurso Nacional de Madrid" de races porcines. Varietat autòctona.
a 1.927	1er premi de raça porcina mallorquina. Sineu
a 1.928	1er premi de raça porcina mallorquina. Manacor
a 1.860	Hi ha un oratori on s'hi diu missa quan hi ha els senyors

A finals del segle passat, tot i que l'aprofitament del figueral era intensiu i aleshores rentable, comença a seleccionar-se a Son Gual la raça de porcs mallorquins, i amb el temps s'aconseguirà una puresa selectiva i avançada. Aquestes experiències dugueren a l'amo'n Joan Camps a creà una raça de qualitat i competència superior a moltes d'altres introduïdes durant aquest període, aconseguint guanyar una sèrie de concursos arreu de Mallorca, així com a Madrid. La selecció, però, es va dur a terme gràcies a un equip de col.laboradors, tots ells amos i senyors de possessions del terme (entre ell l'amo'n Toni dels Calderers, l'amo Antoni Camps de Som Brondo, l'amo'n Gaspar Oliver de Maià i l'apotecari Climent Gaià)

Son Gual, però, com moltes altres possessions, va sofrir les

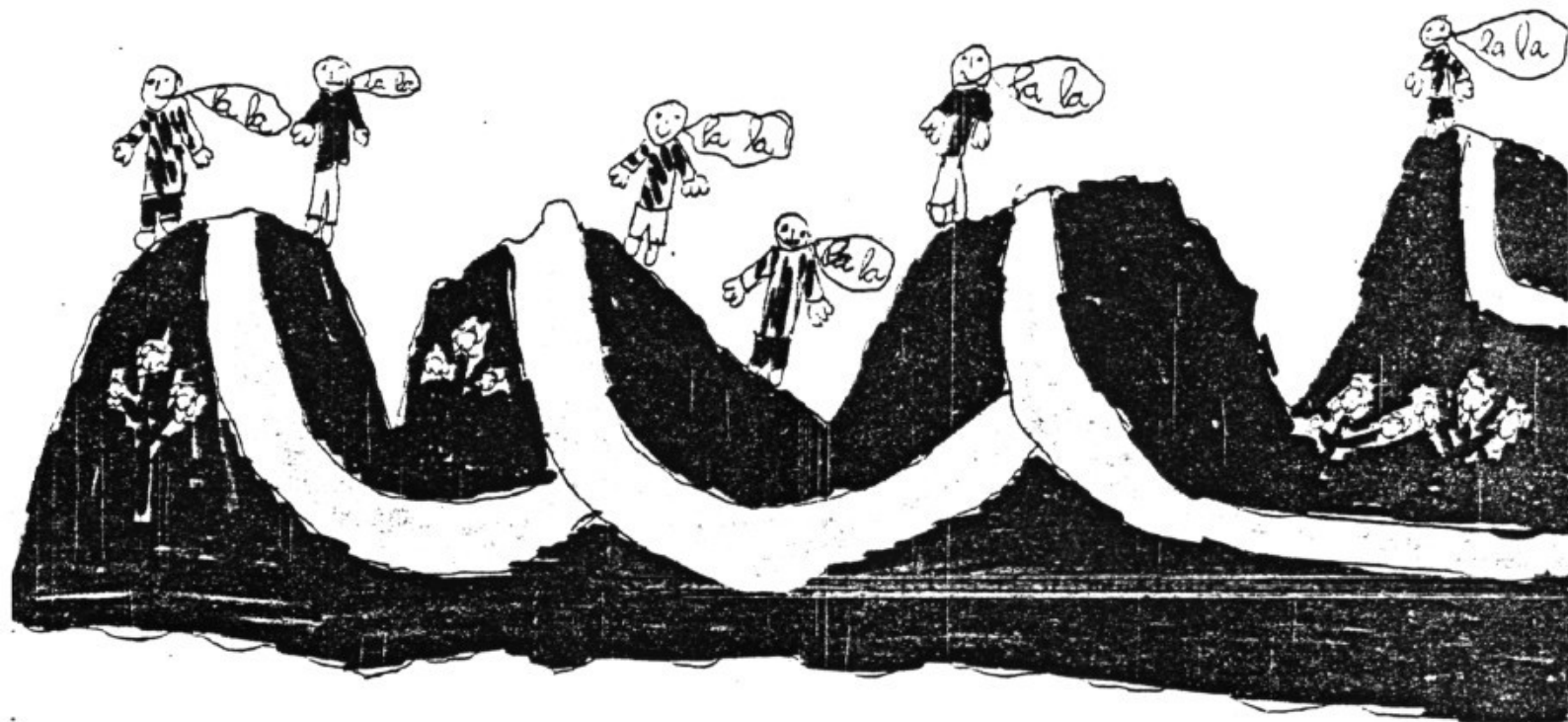
conseqüències del pas d'una agricultura tradicional que no anava a ritme amb els cultius moderns, introduïts cap els anys 30. Això afectarà a la seva organització interna i l'explotació entrarà en un període regressiu — similar al del conjunt de possessions — del que solament se'n salvarà excepcionalment aquella que s'adapti a les noves condicions que implica el desenvolupament tècnic del camp. Son Gual no serà una excepció i malauradament degenerarà cap un procés totalment distint al viscut fins la dècada dels anys 60

Miquel Company Florit

Me diuen: - Mira Solanda -
Jo estim més mirar Son Gual
d'amor hi tenc un cadafal
que és més gros que es Puig de Randa

A Son Gual, que estan de bé;
Ditxós qui hi pot habitar i
Han après a batiar
d'aigua des pou Ginjoler

Una ferida mortal
una fadrina tingué:
va caure d'un taronger
qui hi ha dins s'hort de Son Gual

LA NATURESA

Els ennigulats són blaus,
les flors vermelles i grogues,
els rius són colors de cel
i els nins canten damunt les roques

Miquel Angel Gayà Mates

REQUIEM PER LA LLIBERTAT (2a part)

Silenci,
el silenci de les paraules,
temps.
Temps, temps, qui pogués jugar amb el temps
i deixar de perturbar el tranquil somni dels esperits

Hi ha un temps per cantar
i un per plorar,
temps per xerrar i temps per callar,
temps d'estimar.

Deixem que l'aucell voli
el seu vol
lliure,
no deixem que les patranyes mentideres niin dins noltros.

Qui sap amb paciència suficient esperar que arribi
el nou dia,
el dia de la veritat,
la nit de la llibertat,
el camí il.luminat,
en que l'au cansada
de volar i de sommiar...

sortirà de l'obscuritat,
per iniciar el viatge esperat;
oblidant- se

de les fràgils plomes desfilagassades per fàctics poders que aturen
els dèbils de l'avui amb subtils paraules, els fots pel demà i que feren
els d'ahir.

hivern 1.985

joan morey company

DESCRIPCIO DE SANT JOAN .-

Sant Joan és un poble situat quasi en el centre de Mallorca Té aproximadament 2.000 habitants, dels quals, la major part fan feina a foravila i l'altra part, o fa feina a Palma o a les fusteries, tallers, etc. del poble. En aquest poble no vivim a cases altes, ni pisos, vivim a cases baixes i lo únic que alça davant els nostres ulls és el campanar de l'església, per lo demés no surt res més. No té contaminació ja que sempre està en contacte amb la naturalesa. Està quasi totalment enrevoltat de pinars, horts ....

Hi ha dues esglésies, una que està dins el poble i l'altra que és Consolació que està en un pinar. Ara en el camp de futbol hi han fet unes escoles noves, són molt hermoses, perquè abans les escoles eren velles i estaven dintre del poble.

Sant Joan per lo petit que és té molts de comerços i tallers, també hi ha tres places: sa des brollador, sa plaça nova i sa plaça des centro. De Sant Joan surten tres carreteres importants, la primera és la que va a Vilafranca, la segona és la que va a Montuïri i la darrera és la que va a Petra. Als habitants de Sant Joan, Montuïri, Petra, Vilafranca i Sineu, jo els juntaria dins un grup ja que tots, jo trop, que tenen quasi el mateix caràcter.

A Sant Joan no anam quasi mai a peu ja que el qui ho pot evitar ho evita.

Margalida Company Mates

=====

LA NEU

Jo tenc una somereta
que hi vaig sentir,
cantava d'alegria,
per veure la nevada
que caia al seu jardí

Rafel Ginard Font

Don Pep i don Andreu
quan varen veure la neu
varen botar d'alegria,
ja feia molt de temps
que no n'havia fet fins
aquell dia

Sandra García Provenzal

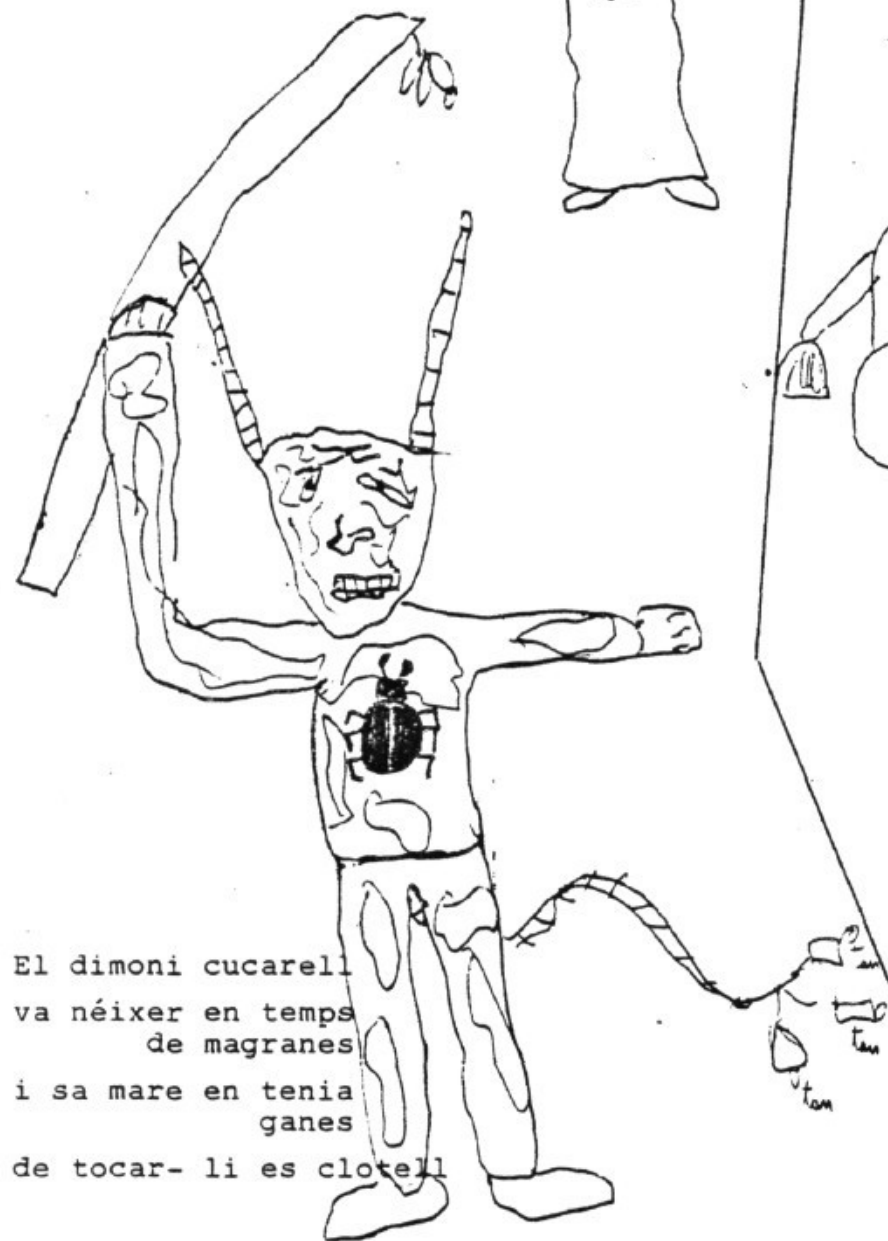
=====

GLOSA .-

Una dona vella, vella,
que tenianou cents anys
se va casar amb un jove
que en tenia mil i tants.

GLOSES .- per Rafel Ginard Font

El bon Jesuset petit
va néixer dins una
cova
i va parar una llova
i va agafar un ròpit
i el se va menjar frit
dins una pelleta nova

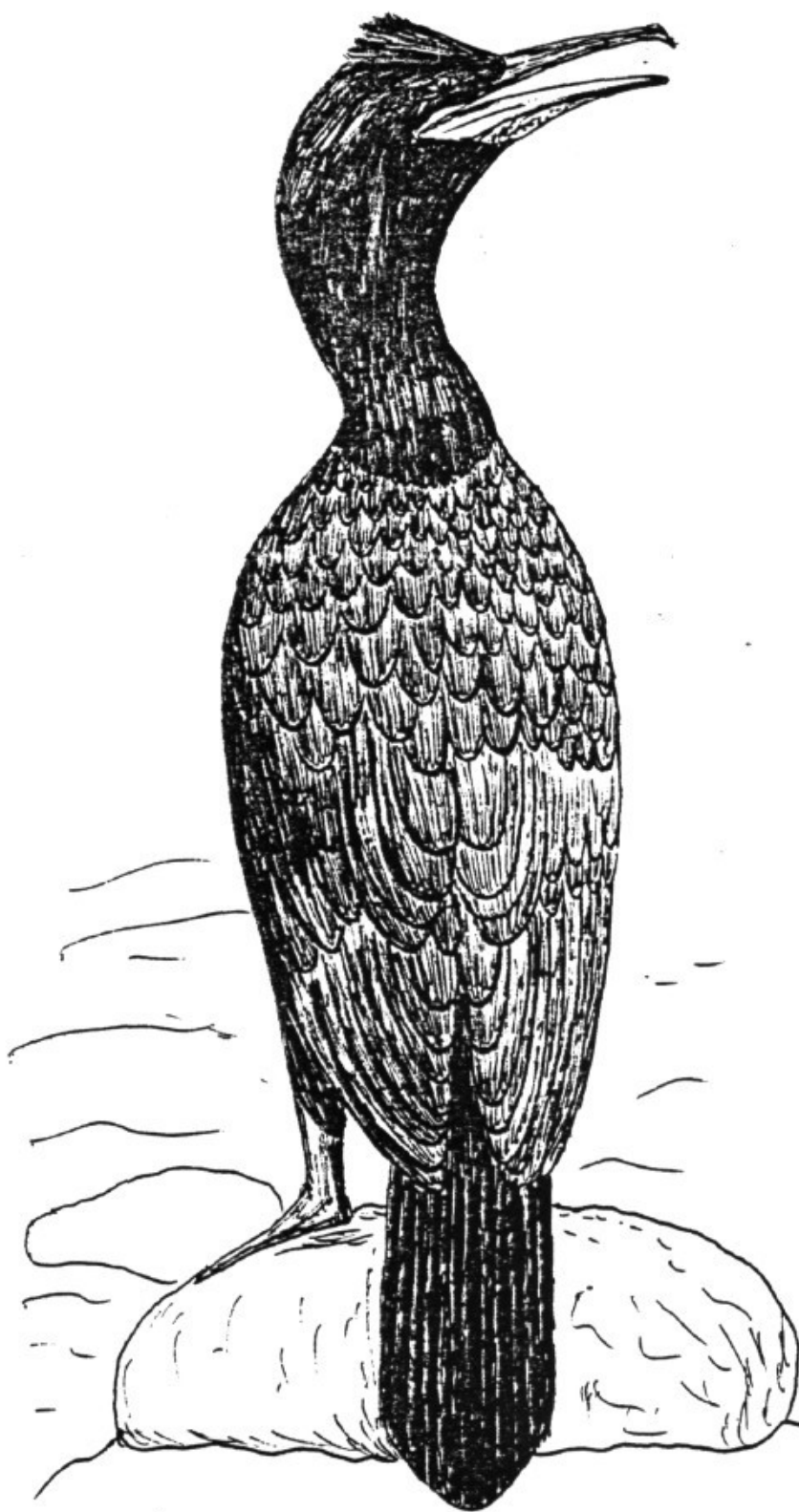
El dimoni cucarell
va néixer en temps
de magranes
i sa mare en tenia
ganes
de tocar- li es clotell

LA NEU

Immaculada Gayà Mayol

La neu és hermosa
i blanca però és
freda un dia que
va fer neu vàrem
anar a l'escola
i no vàrem fer res
perquè don Andreu
va dir ja que fa
vint-i-nou anys que no
va fer neu avui
anirem a jugar en
la neu tots vàrem
estar molt contents.

ESPECIE: Phalacrocorax aristotelis

GENERE: Phalacrocorax

FAMILIA: Phalacrocoràcides

ORDRE: Pelacaniformes

CLASSE: Aus (aus marines colonials)

EMBRANCAMENT: Cordats

REGNE: Animal

NOMS POPULARS: Català .-Corb marí, corb marí emplomalla
Castellà.- Cormorán moñudo

DIMENSIONS (en cm)

altura	67	
envergadura	100	
bec	6	
tars	6,5	
coa	12,9	
	mascle	femella
ala	27	25,5

PES (en gr) 1.760

MORFOLOGIA .- Té les cames situades molt enrera per facilitar la natació, ja que actuen com a rem i li donen un gran impuls summergit; sembla un fus en aquesta posició. Disposa de quatre dits, en lloc de tres que és el normal, girats cap endavant units per una membrana interdigital, la qual cosa constitueix una adaptació a la natació. El bec és prim i llarg, com una mena de pinces, i una mica voltat a la part anterior per retenir millor les preses.

HABITAT.- Bioma coster i costa marina. Es un animal que necessita posar-se freqüentment sobre les roques de la costa des d'on pesca. Es summergeix fins a 15 metres de profunditat.

ALIMENTACIO .- Es una au carnívora; preses: peixos i animals aquàtics; peixos de roca (un 50%); peixos fitòfags que van en bancs (entre un 30 i un 50 %); peixos grossos d'aigua dolça (un 10%); també pot pescar algun crustaci i mol·luscs.

Té capacitat per enforsar-se a l'hora de pescar fins als 20 m i pot estar fins a 3 minuts sense respirar. En la immersió taponen els orificis nasals.

En els mars de Xina els domesticaven per aprofitar les seves bones qualitats de pescador i la capacitat d'immersió; per això li posaven un anell al coll amb el qual aconseguien que no s'enviàs el peix.

Depredadors. - L'home a alguns indrets (per exemple Eivissa) es menja la carn dels adults i dels polls. També hi ha aus que es mengen els seus ous.

REPRODUCCIO. - En el Mediterrani presenta el cicle reproductiu un poc avançat comparat amb altres indrets de clima més -extremat. En la nostra àrea presenta el zel a mitjàn gener i els polls ja han nat en el mes de març

Però en general el cicle és el següent:

Zel: de mitjàn març a mitjàn abril

Incubació: uns 30 dies, generalment fins a mitjàn abril

Polls: als 55 dies ja volen

Nº d'ous: 3

Tamany ou : 63 x 38 mm

Localització del niu : construcció amb branques a penyals o illots. També el pot situar damunt arbres i en aquest cas és més voluminós.

Crien en colònies d'un centenar d'individus.

COLONIES A BALEARS .-

Arxipèlag de Cabrera, illa Dragonera, Sa Foradada (Serra Nord)

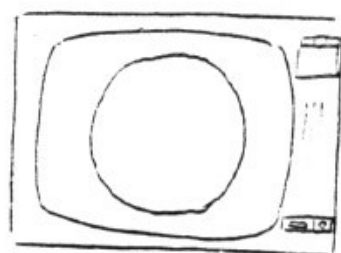
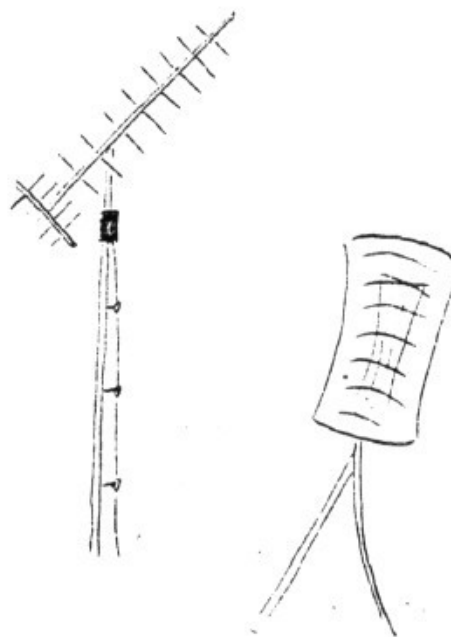
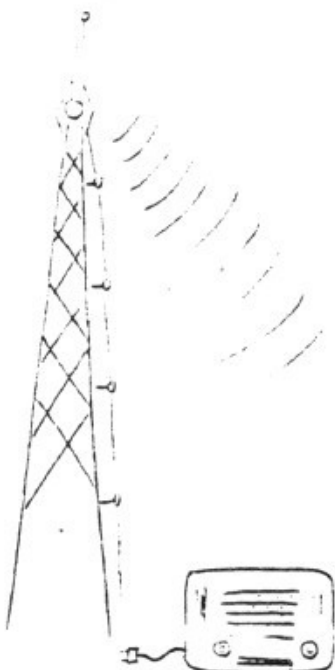
MAPA DE DISTRIBUCIO

Joan Morey i Josep Roig

REVISTA	POBLE	EDITA	PERIODICIDAT	ANY NAIXEMENT	LLENGUA	APF (1)
17-ARIANY	ARIANY	PARRÒQUIA I TELECLUB	BIMENSUAL	1.971	BILINGUE	NO
18-BINISSALEM	BINISSALEM	INFORMACIO GENERAL	MENSUAL	1.981	BILINGUE	SI
19-DIARI DE BUJA	BUJA	OBRA CULTURAL	MENSUAL	1.978	CATALA	SI
20-CAMPANET	CAMPANET	OBRA CULTURAL	BIMENSUAL	1.982	CATALA	SI
21-CAMPOS	CAMPOS	INFORMACIO GENERAL		1.982	BILINGUE	NO
22-CAP VERMELL	CAPDEPERA	OBRA CULTURAL	MENSUAL	1.980	CATALA	SI
23-FELANITX	FELANITX	REVISTA D'INTERES- SOS LOCALS	SEMANAL	1.959	BILINGUE	SI
24-SOR CLARA ANDREU	INCA	INFORMATIU		1.982	CASTELLA	NO
25-RAIGUER	INCA		MENSUAL	1.983	CATALA	NO
26-DIJOUS	INCA	INFORMACIO LOCAL I COMARCAL	SEMANAL	1.974	BILINGUE	SI
27-MEL I SUCRE	SANT JOAN	OBRA CULTURAL	MENSUAL	1.980	CATALA	NO
28-LLOSETA	LLOSETA	INFORMACIO LOCAL	MENSUAL	1.983	BILINGUE	SI
29-MANACOR COMARCAL	MANACOR	INFORMACIO GENERAL	SEMANAL	1.980	BILINGUE	SI
30-LLUNARI	MANACOR	PER 4 JOVES	MENSUAL	1.983	CATALA	NO
31-SA POBLA	SA POBLA	INFORMACIO GENERAL		1.981	BILINGUE	SI
32-TRAMUNTANA	PETRA	ASSOCIACIO VEÏNS	QUAN PODEN	1.980	CATALA	NO

(1) Associació Premsa Forana.

REQUIEM PER LA LLIBERTAT (3a part)

Els tres medis de comunicació social més importants dels darrers temps estan tocats d'ala. I així mentre se pretèn viure a un país democràtic, que inclús té una constitució, on se pot llegir:

Art 20 (entre altres coses)

1.- Se reconeixen i protegeixen els drets:

a) A expressar i difundir lliurement els pensaments, idees i opinions mitjançant la paraula, l'escrit o qualsevol altre medi de reproducció.

b) A comunicar o rebre lliurement informació veraç per qualsevol medi de difusió.

.....

4.- Aquestes llibertats tenen per límit, l'atemptar contra l'honor, contra la intimitat, contra la pròpia imatge, contra la protecció de la joventut i de la infància.

Per una altra part se veu que cada un interpreta la constitució a la seva manera, i els qui tenen el poder fan anar l'oli allà on volen. Precinten emissores de ràdio, censuren fotos o escrits per ordre judicial, s'amaga informació, se posen pegues legals per poder rebre certs canals de TV,....

Se coneix que es considera que són atemptats contra un dels aspectes constitucionals abans anomenats.

HORIZONTALS .- 1.- Animal domèstic que per cridar- lo li feim " pssss - pssss - pssssst ". Organisme bèl·lic de tendència pro- ianqui, on possiblement prest hi estiguem aficats.

2 .- Peça que comanda a l'escambrí. Que confecciona olles o les comercialitza. 3 .- Cent. scop nòs on eüQ. Primera vocal. 4 .- Impost al valor afegit. En tenen els felins. 5.-

Llibre on s'hi solen aferrar les fotografies per guardar- les ordenadament. Suc que resulta de premsar els fruits de cer-

tes plantes, és imprescindible a la cuina. 6.- Símbol químic del tàntal. Sentiment de pànic, terror. 7 .- Consonant explosiva. Primera definició de l'anterior punt. Al revés,

estat d'una nació que no està en guerra amb una altra. 8.-

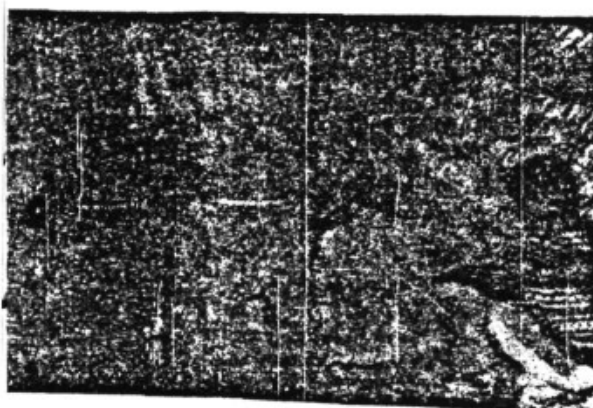
Ho fa un metge cirujà quan fa una cura complicada a un cos humà. Al revés, dolor. 9.-A Un conjunt ordenat, l'element que fa tres. Terminació de les extremitats superiors.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1									
2									
3									
4									
5									
6									
7									
8									
9									

VERTICALS .- 1.- Nom propi de sant que fa festa dia 14 de Maig. Té aptitut per fer alguna cosa. 2.- Si en donam u- una a un ca estarà molt content, i segurament el se'n durà a ànterrar a un lloc amagat. Sense vocals, ovalat. P. 3 .- La vocal de enmig. Se cuida d'arreglar sabates. Mascle d'una guarda d'ovelles. Vocal amb forma de ferradura. Serveix per tirar fletxes. 5.- Fenòmen meteorològic que sol anar acompanyat de tro. Les dues primeres vocals. 6.- Afecta agradable o desagradablement l'òrgan de l'olfacte. Ho deim a les bèsties quan volen que s'aturin. Erra. 7.- Tormenta grossa, especialment a la mar. 8.- Imprecació militar. Article determinat. Mida de longitud no conven- cional, se mesura amb la ma. 9.- Ena. Undels cinc continents. Darrera definició del punt nou horitzontal.

=====

JEROGLIFIC DE FOTOS

Aquí n'hi ha cinc

Aquí n'hi ha un

Aquí n'hi ha dotze

El qui endevini qui són una betcollada se'n durà.

El qui endevini que fan una betcollada pegarà

